

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9Co/143/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5720201195
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Mejstřík
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5720201195.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Mejstříka a členov senátu JUDr. Jána Burika a JUDr. Jozefa Turzu, v spore žalobkyne: Y. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XX, zastúpenej JUDr. Petrom Kubinom, advokátom so sídlom A.. proti žalovanému: Mesto Turany, so sídlom Turany, Osloboditeľov 83/91, IČO: 00 316 962, zastúpenému AK JUDr. Silvia Tatarková, s.r.o., so sídlom Martin, Škultétyho 472/10, IČO: 36 868 108, o zaplatenie 30 867,- eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Martin, č. k. 24C/15/2020-220 zo dňa 23. 03. 2022, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku II. a III. **p o t v r d z u j e .**

Vo výroku I., odvolaním nenapadnutom, **o s t á v a** rozsudok okresného súdu nedotknutý.

Žalovanému sa proti žalobkyni **p r i z n á v a** náhrada trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Martin zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť jej sumu 30 867,- eur s príslušenstvom, a to titulom náhrady vo forme opakujúcej sa dávky za obdobie od 01. 04. 2018 do 31. 03. 2020, dôvodiac, že vlastnícke právo žalobkyne k v žalobe označeným nehnuteľnostiam je obmedzené právom žalovaného zodpovedajúcim vecnému bremenu podľa zákona č. 66/2009 Z. z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom vysporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky. Pri rozhodovaní vychádzal z ust. § 4 ods. 1 veta prvá zákona č. 66/2009 Z. z. v spojení s ust. § 100 ods. 1 veta prvá a tretia a § 101 Občianskeho zákonníka. Dôvodil, že predbežná otázka v konaní - či predmetná náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva k predmetným parcelám patrí žalobkyni ako jednorazová alebo vo forme opakujúcej sa dávky, bola už právoplatne vyriešená pred tamojším súdom v konaní sp. zn. 17C/42/2016, a preto s prihliadnutím na vyjadrenie žalovaného a vznesenú námietku premlčania žalobu zamietol. Vyjadril záver, že náhrada patrí žalobkyni ako náhrada jednorazová, a preto aj náhrada vo vzťahu k parcele registra E č. 2397/1 v kat. úz. C., okres V. je premlčaná, nakoľko sa mohla vykonať po prvý raz dňa 01. 07. 2009. Pokiaľ žaloba bola podaná na súde dňa 21. 03. 2020, je takýto nárok premlčaný. Poukázal na skutočnosť, že v minulosti obdobný spor bol riešený vo veci 17C/42/2016 OS Martin, kedy sa žalobkyňa domáhala predmetnej náhrady za obmedzenie svojho vlastníckeho práva k jednotlivým parcelám registra C č. 2290/19, 2384/2, 2384/52 a 2384/71 v kat. úz. C., a to za obdobie od 01. 05. 2014 do 01. 05. 2016. V tomto konaní jej žaloba bola zamietnutá z dôvodu vysloveného právneho názoru, že náhrada jej patrí ako jednorazová a právo na túto jednorazovú náhradu je premlčané. V ďalšom odôvodnení poukázal okresný súd na skutočnosť, že jeho rozsudok vydaný vo veci dňa 20. 10. 2020 bol Krajským súdom v Žiline zrušený, avšak len z procesných dôvodov. Na jeho záveroch, že

žalobkyni by prináležala jednorazová náhrada, avšak táto je premlčaná, sa nič nezmenilo, keď v podstate vec prejednaná pod sp. zn. 17C/42/2016 vo vzťahu k posúdeniu veci v zmysle právnych predpisov predstavuje prekážku veci právoplatne rozhodnutej vo vzťahu k základu nároku v tomto konaní. Nebol dôvod, aby sa súd v tejto veci odklonil od ustálenej judikatúry, a preto návrh zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP s prihliadnutím na úspech strán v konaní. Súd zároveň zamietol návrh na prerušenie konania do skončenia dovolacieho konania proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č.k. 7Co/210/2019-676, kde žalobkyňa žiadala vyriešiť otázku, či náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva je jednorazová, resp. môže byť aj vo forme opakujúcej sa dávky. Súd zamietnutie tohto návrhu odôvodnil tým, že vo veci je právoplatne rozhodnuté.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie žalobkyňa, ktoré smerovalo voči výroku II. a III. rozsudku. Ako odvolacie dôvody uviedla, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP). Za nesprávne považovala to, že súd prvej inštancie považoval rozsudok vo veci 17C/42/2016 za existenciu prekážky právoplatne rozhodnutej veci. V tomto prípade by museli byť naplnené dve podmienky, a to totožnosť subjektov a totožnosť predmetu konania. Je nesporné, že tunajšie konanie je sporom medzi rovnakými subjektmi ako v prípade konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 17C/42/2016. Nesprávne však súd posúdil totožnosť predmetu konania, keď uviedol, že náhrada za obdobie od 01. 05. 2014 do 01. 05. 2016 má totožný predmet konania ako aj v tomto konaní. Súd nie je viazaný týmto rozsudkom, ktorý vydal v inej veci. Nesprávny je potom záver súdu, že pokiaľ v konaní 17C/42/2016 bola právoplatne vyriešená otázka, či náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva patrí žalobkyni ako jednorazová alebo vo forme opakujúcej sa dávky, bola právoplatne vyriešená, súd ju nemôže riešiť znova. Toto tvrdenie nemá oporu v zákone. Čo sa týka právneho posúdenia veci, odvolateľka má za to, že náhrada za zákonné vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z. z. je opakujúca sa a nie jednorazová náhrada a premlčiava sa postupne. Právo na náhradu vzniká samostatne za každý deň trvania tohto zákonného vecného bremena, teda odo dňa nadobudnutia účinnosti zákona č. 66/2009 Z. z. do dňa, kedy dôjde k definitívnemu vysporiadaniu vzťahu k zaťaženému pozemku. Argumentovala tým, že zákonné vecné bremeno má len dočasný charakter, kým si obec alebo VÚC upraví natrvalo majetkový vzťah k pozemku pod stavbou. V tomto je zákonné vecné bremeno podobné nájomnému právu, ktoré je typické svojou dočasnosťou a odplatom vo forme nájomného, ktorá nie je jednorazová, ale je splatná v podobe opakujúcich sa platieb za určité obdobie. Podľa zákona č. 66/2009 Z. z. majetkovoprávne usporiadanie pozemkov sa má uskutočniť prioritne dohodou s vlastníkom pozemku o zámene za náhradný pozemok. Ak nedôjde k dohode, môže obec alebo VÚC navrhnúť pozemkové úpravy, v ktorých sa vlastníkovi pozemku poskytne náhradný pozemok alebo finančná náhrada. Zákon tak počítá s tým, že vecné bremeno bude trvať len obmedzenú, avšak vopred neurčenú a neurčiteľnú dobu, pričom vlastník pozemku nemá žiadnu kontrolu nad tým, ako dlho bude takéto vecné bremeno trvať. Samotný vlastník nemôže iniciovať pozemkové úpravy, a preto je možné, že v jednom prípade bude zákonné vecné bremeno trvať jeden rok a v inom prípade 20 rokov. Ak by mal platiť takýto výklad, ktorý zaujal okresný súd aj v rozhodnutí 17C/42/2016, potom by náhrada vyplatená za zákonné vecné bremeno v trvaní jedného roka mala byť v rovnakej sume ako náhrada za to isté vecné bremeno v trvaní dvadsať rokov. Takýto záver je nezmyselný a nelogický. V ďalšom účelom zákona č. 66/2009 Z. z. je, aby súkromní vlastníci pozemkov a obce, ktoré vlastní stavby postavené na týchto pozemkoch, definitívne vysporiadali právne vzťahy k týmto pozemkom. Právny záver tunajšieho súdu nepodporuje tento účel, ale skôr naopak ide proti nemu. Je výlučne na vôli obcí (VÚC), či pristúpia k vysporiadaniu právnych vzťahov k pozemkom pod ich stavbami a kedy to urobia. Právny záver súdu spôsobuje, že už nič nedonúti obce, aby pristúpili k vysporiadaniu týchto vzťahov. Záver prijatý okresným súdom, že náhrada za zákonné vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z. z. je jednorazová a premlčacia lehota na uplatnenie práva na túto náhradu začala plynúť od účinnosti zákona č. 66/2009 Z. z., a preto je žalovaná pohľadávka premlčaná, je nesprávny. Z uvedených dôvodov žalobkyňa navrhla, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok, žalobe v celom rozsahu vyhovel a priznal jej náhradu trov konania.

3. K podanému odvolaniu sa prostredníctvom zástupcu vyjadril žalovaný. Nesúhlasil so záverom, že rozhodnutie vo veci okresného súdu 17C/42/2016 vydané na základe totožného skutkového stavu a jeho právne posúdenie o práve, ktorého sa žalobkyňa domáhala, je zjavne dôležité aj pre toto konanie. Pokiaľ by došlo k inému právnomu posúdeniu veci, jednalo by sa o zjavný zásah do princípu právnej istoty, ktorý je v civilnom konaní potrebné rešpektovať s prihliadnutím na čl. 2 ods. 3 CSP. Je absolútne legitímne, pokiaľ súd prihliadal na skôr vydané právoplatné rozhodnutie, ktoré vychádza z rovnakého skutkového základu, pričom súd nevzhladol žiadne skutkové a právne osobitosti prípadu, ktoré by boli

akýmkoľvek spôsobom relevantné pre odlišné rozhodnutie v tomto konaní. Pokiaľ žalobkyňa v odvolaní namietala, že súd nesprávne právne posúdil vec, nakoľko pri posúdení predbežnej otázky vychádzal z toho, že táto už bola vyriešená v konaní sp. zn. 17C/42/2016, žalovaný naopak vyjadruje názor, že súd postupoval správne, nakoľko zohľadnil princíp právnej istoty vo vzťahu k žalovanému. Čo sa týka hodnotenia toho, či náhrada má byť jednorazová alebo opakovaná, v konaní sa k tomu viackrát žalovaný vyjadril, ide v tomto prípade jednoznačne o náhradu, ktorá je poskytovaná ako jednorazová. V tejto súvislosti opakovane poukázal na rozhodnutia v obdobných veciach, napr. Krajský súd v Prešove sp. zn. 3Co/60/2015, Najvyšší súd SR sp. zn. 3Cdo 49/2014, pričom táto judikatúra doteraz zmenená nebola. Z týchto dôvodov žiadal, aby odvolací súd rozsudok ako vecne správny potvrdil a priznal mu náhradu trov odvolacieho konania.

4. Vo svojich ďalších vyjadreniach (replika, duplika) účastníci poukázali na svoje dovtedajšie vyjadrenia.

5. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal vec v intenciách ust. § 379 a § 381 CSP a postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil. Výrok, ktorým súd zamietol návrh na prerušenie konania, odvolaním nenapadnutý, ostal nedotknutý.

6. Pri preskúvaní napadnutého rozsudku odvolací súd vychádzal z rozsahu odvolania, zo spisového materiálu, ako aj zo skutkového stavu tak, ako ho zistil súd prvej inštancie. V konaní sa riešila otázka náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v zmysle zákona č. 66/2009 Z. z. Ako vyplynulo z vykonaného dokazovania, žalobkyňa je vlastníčkou nehnuteľností (pozemkov) označených v žalobe, ku ktorým je jej vlastnícke právo obmedzené z titulu zákonného vecného bremena, ktoré vzniklo v prospech žalovaného v zmysle zákona č. 66/2009 Z. z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky. Uplatňovala si náhradu za obdobie od 01. 04. 2018 do 31. 03. 2020. V žalobe boli vyšpecifikované nehnuteľnosti, ktorých sa obmedzenie týka. Súd ďalej zistil, že pred OS Martin pod sp. zn. 17C/42/2016 sa viedlo obdobné konanie, kde si žalobkyňa uplatnila náhradu voči žalovanému za obdobie od 01. 05. 2014 do 01. 05. 2016. V tomto prípade bola žaloba zamietnutá a rozhodnutie bolo potvrdené rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7Co/210/2019. Proti rozsudku krajského súdu bolo podané dovolanie, pričom Najvyšší súd SR by mal rozhodnúť, či závery o tom, že sa jedná o jednorazovú náhradu alebo o náhradu sa opakujúcu, sú správne. V rozhodnutí sp. zn. 17C/42/2016 OS Martin, resp. 7Co/210/2019 KS v Žiline vyplynulo, že k nehnuteľnostiam, ktoré žalobkyňa špecifikovala v žalobe, boli na katastri nehnuteľností zapísané vecné bremená zriadené v zmysle zákona č. 66/2009 Z. z. Jednotlivé nehnuteľnosti žalobkyňa získala do vlastníctva kúpnu zmluvou z roku 2008, pričom prvú žalobu o vyplatenie náhrady doručila súdu 05. 05. 2016. S prihliadnutím na jednotlivé ustanovenia zákona č. 66/2009 Z. z. sa v zmysle dovtedajšej súdnej praxe žalobkyňa mohla domáhať v lehote troch rokov od nadobudnutia účinnosti zákona v roku 2009. Už v tomto konaní bolo poukázané na závery Najvyššieho súdu SR v rozsudku 3Cdo 49/2014 zo 14. 04. 2016. V zmysle týchto záverov sa jedná o náhradu jednorazovú, ktorá podlieha premlčaniu v trojročnej premlčacej lehote.

7. Vychádzajúc z týchto zistení prvoinstančný súd v tomto konaní opätovne mal posúdiť nároky žalobkyne voči žalovanému v podstate z toho istého právneho titulu len za iné časové obdobie. Keďže súd prvej inštancie skonštatoval, že k zmene pomerov medzi účastníkmi nedošlo, na nehnuteľnostiach je naďalej vecné bremeno v zmysle zákona č. 66/2009 Z. z., dospel tak k záveru, že ani v tomto prípade žaloba nie je dôvodná. Opakovane poukázal na skutočnosť, že sa jedná o náhradu jednorazovú, ktorej sa žalobkyňa mohla domáhať najneskôr v lehote troch rokov od nadobudnutia účinnosti vyššie uvedeného zákona. Keďže už nároky za predchádzajúce obdobie boli právoplatne zamietnuté, aj v tomto prípade súd prvej inštancie žalobu zamietol s odôvodnením, že sa jedná o nárok jednorazový, ktorého uplatnenie s prihliadnutím na vznesenú námietku je premlčané.

8. Pokiaľ aj súd v odôvodnení uviedol, že predchádzajúce konanie vo veci 17C/42/2016, ktoré bolo právoplatne skončené, predstavuje prekážku veci právoplatne rozhodnutej, je to myslené len vo vzťahu právneho posúdenia veci v tomto konaní. Pokiaľ by skutočne súd prvej inštancie dospel k záveru, že tejto žalobe predchádzalo iné konanie, ktoré je totožné a bolo právoplatne skončené, jednalo by sa o procesnú podmienku, kedy by súd vo veci nemohol konať a konanie by muselo byť zastavené. Vzhľadom však aj na to, že súd vo veci rozhodol rozsudkom a posúdil požadovaný nárok, je zrejmé, že jeho vyjadrenie, tak ako to nakoniec vyplynulo z celého kontextu odôvodneného rozsudku, sa vzťahuje len

k právnemu posúdeniu veci. Pokiaľ v predchádzajúcom konaní súd obdobný vzťah nejakým spôsobom právne posúdil, ten istý vzťah len za iné časové obdobie pri nezmenenom skutkovom stave nie je možné posúdiť inak.

9. Tak ako na to v odvolaní poukázala žalobkyňa, súd mal opakovane posúdiť, či sa jedná o jednorazovú náhradu, ktorá podlieha premlčaniu vo všeobecnej premlčacej lehote alebo sa jedná o opakujúcu sa náhradu. V tomto prípade argumenty žalobkyně sú logické, avšak vzhľadom na doterajšiu súdnu prax a prijaté rozhodnutia aj odvolací súd musí konštatovať, že k zmene právnych záverov ohľadom náhrady v zmysle zákona č. 66/2009 Z. z. nedošlo, a preto mu neostalo iné, ako rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť. V tomto prípade nevidel dôvod, aby sa odklonil od ustálenej súdnej judikatúry. Pretože v čase rozhodovania súdov nebolo prijaté rozhodnutie, či už Najvyššieho súdu SR alebo Ústavného súdu SR, ktoré by prelomilo doterajšiu súdnu prax, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

10. O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 396 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a žalovanému, ktorý bol úspešný v odvolacom konaní, proti žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 CSP).

11. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).